

[Gerda Møller]

Det er rigtigt, som det står i bemærkningerne til lovforslaget om ændring af folkeskolen, at man siden 1969 har arbejdet på at få undervisningen af handicappede børn lagt ind i det almindelige skolemiljø i størst muligt omfang. Nye undervisningsmetoder, bedre hjælpemidler samt erfaringerne fra den specialundervisning, som man tog fat på i midten af 1940'erne, har gjort det muligt i stadig stigende omfang at normalisere de handicappede børns tilværelse. Derfor har skolerne i dag jo også elever, som tidligere hørte hjemme under særforsorgen. Den udlægning af åndssvageforsorgen og den øvrige forsorg, der skal finde sted efter de lovforslag, vi behandler i dag, må vel så betragtes som slutfasen af en længere udvikling henimod at give alle børn samme tilbud.

Man taler om integrering og normalisering, og jeg føler i den forbindelse trang til at sige, at det er meget væsentligt her ikke kun at tænke på de handicappede, men også at tænke på det, vi kalder de normale børn. Det er nemlig også en normalisering, at normale børn vænnes til at omgås handicappede, lærer at forstå dem og at acceptere dem.

Men jeg vil også føje noget til det, som hr. Bertel Haarder var inde på med hensyn til integreringen af de handicappede børn: det er nu ikke en lykke for alle at blive integreret. Selv færdes jeg meget ofte i kredse af hørehæmmede, og lige meget hvor meget man gør for dem for, om jeg så må sige at normalisere dem, viser det sig gang på gang, at i løbet af sådan en aften eller i løbet af en dag finder de altid sammen selv, for de føler sig trods alt bedst tilpas og kan gerere sig bedst, kan forstå hinanden bedst, når de er sammen med ligesindede og ligestillede. Men det skal altså ikke føre til, at man skal tro, jeg ikke synes, det er rigtigt, at vi prøver på at normalisere dem.

Men der vil være mange problemer i forbindelse med udlægningen. Først og fremmest må man spørge sig selv, om der nu også er de tilstrækkelige økonomiske ressourcer til det, for formålet med udlægningen skulle jo helst ikke bare være en administrativ reform, men en reform, der giver brugerne klienterne, eller hvad man nu skal kalde dem for, de bedst mulige vilkår og give ens tilbud og den bedst mulige bistand til alle.

Nu er der vel heller ingen, der forventer, at alle problemer løses med ét slag, og altså

heller ikke, at alle elever, der i dag er under særforsorg, kan undervises i folkeskolens almindelige klasser. Der vil stadig væk være brug for at opretholde særlige skoler, som udvikler børnene til at lære de mest almindelige færdigheder, ligesom det bliver nødvendigt fortsat at have institutioner, der kan tage sig af de børn, der skal have tilsyn døgnet rundt. Men tendensen fra de senere år, der viser en stadig større tilgang til folkeskolen af særforsorgens børn, vil fortsætte, bl. a. også fordi stadig flere forældre ønsker at beholde børnene hjemme – og det synes jeg er en god ting – og få dem undervist i et almindeligt skolemiljø.

Men denne udlægning vil få indflydelse på antallet af lærere i folkeskolen bl. a. som støttepædagoger og vil få indflydelse på uddannelsen af lærere med specialpædagogiske kvaliteter. Den vil få indflydelse på klassekvotienterne og på det undervisningsmateriale, der skal være. Det vil altså sige, den betyder en fordyrelse af hele skolevæsenet.

Dertil må man sige, at i forvejen har folkeskolen jo langtfra de nødvendige midler til at gennemføre den nye folkeskolelov efter dens intentioner, og derfor kan man godt være bekymret for de børn, der skal integreres. Skole og Samfund giver i sin henvendelse til undervisningsministeren udtryk for den samme bekymring. Jeg skal ikke citere hele deres henvendelse, men kun sige, at landsforeningen med bekymring har fulgt diskussionen om integrering og de praktiske resultater af den; det gælder, så vidt jeg forstår, den allerede igangværende integrering. Videre i henvendelsen siger de, at folkeskolens specialundervisning er præget af usikkerhed med stadige forandringer mellem forskellige foranstaltninger, og at integrationsdebatten i alt for høj grad er blevet gjort til et spørgsmål om holdninger, mens problemet om ressourcer skubbes i baggrunden. Man savner en central koordinering af den specialpædagogiske bistand, og uddannelseskapaciteten for speciallærere slår ikke til.

Jeg synes også nok, at den oplysning, de giver om – og jeg går ud fra, at den er rigtig – at trods faldende elevtal i specialklasserne er specialundervisningstimerne de sidste fem år steget med 60 pct., således at hver sjette time i folkeskolen anvendes til en form for specialundervisning, må give stof til eftertanke. Man må spørge sig selv, om de børn, der